

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1628. usque ad annum 1634

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1778

VD18 90118871

§. 54. Varii Protestantium motus contra edicti executionem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67394](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-67394)

Sæc. XVII.
A. C. 1629.

§. LIV.

*Varii Protestantium motus contra
dicti executionem.*

*Lotich. l. c.
cap. 3.
Theatr. Eu-
rop. tom. 2.
pag. 31.
Adlxr. an-
nal. Boic.
part. 3. l. 14.*

Ineunte æstate Cæsaris Deputati Ka-
burium delati postulatis a Magistratibus
clavibus Præcones & Ludimagistros
officiis removerunt, cumque civium
potissimi Lutheranam sectam duntaxat
vel ex veræ fidei ignorantia, vel Præ-
conum suorum præstigiis, & præcon-
ceptis opinionibus veram esse crede-
rent, ex Cæsaris mandato a mensis
Aprili usque ad Pentecostes serias sin-
gulis diebus conciones & Catecheses
habebantur, quas Lutherani, ut le-
turpiter deceptos tandem intelligerent
indicta pecuniarum multa accedere,
qui vero usque ad S. Jacobi festum se-
ctæ suæ inhærere decreverint, emi-
grare jubebantur: Petebant insuper
Deputati, ut redditus, quos ab anno
Christi millesimo sexcentesimo ex ab-
latis Ecclesiarum bonis percepissent,
refunderent; ad hæc responderunt ci-
ves, quod quidem triginta septem flo-
renorum millia percepissent, ea vero
in usum rei publicæ, suarumque Ec-
clesiarum erogassent. Sub idem tem-
pus Cæsaris delegatus Argentinam ve-
nit, bonaque Ecclesiastica post Passa-
vien

vienfem pacem ablata restitui petiit: Senatus vero Basilicam, seu principalem Ecclesiam, & ceteras Urbis ædes sacras reddere detrectabat, falso caussatus, eas a suis Majoribus pro Lutherana secta fuisse fundatas: pollicebatur tamen, se cuncta extra urbem post præfatam pacem Episcopo & Catholicis erepta restitutum. Incassum etiam Maximilianus Bavarix Elector datis literis Argentinenses ad Cæsaris obsequium revocare nitebatur; audacter enim eidem in responsis dedere, causam hanc esse communem, proin eius decisionem ad Imperii comitia rejiciendam; idem quoque Suevici Circuli Principes, Ordinesque A catholici per Legatos suos a Cæsare exorabant, Suevicis autem & Franconicis Episcopis ab eodem enixe petentibus, ne restitutionis dilatio concederetur, Cæsar hisce Principibus respondit, quod bonorum Ecclesiasticorum invasio per pacem Passaviensem fuerit prohibita, proin ea, quæ certo mala fide possiderent, restituere non gravarentur, si vero aliqua post præfatam pacem bona fide possiderent, vel mala fide possidere, notorium non esset, executio locum non haberet: eapropter circa plurima cænobia, quæ a Würtembergicis Ducibus detinebantur, Cæsar suis Legatis scripsit,

Sæc. XVII.
A. C. 1629.

Sæc. XVII. scripsit, ne hac in caussa præcipitante
A. C. 1629. agerent, sed acta diligenter excu-
 rent, sique de iniqua eorum invasione
 certo constaret, edictum exequerentur,
 si vero desuper dubium vel controver-
 sia esset, tantisper supersederent, donec
 nec ejus rei decisionem ex Aula Cæ-
 larea recepissent. Nihilominus Ludovicus
 vicus Fridericus Wirtembergæ Dux
 Constantiensem Episcopum tanquam
 Cæsaris Deputatum agnoscere recusa-
 bat, eoquod ad hoc judicium, cur
 ipsius quoque res ageretur, eum minime
 idoneum fore censeret: verum Dux
 responsum, rem non ad Episcopum,
 sed ad totum Ecclesiasticum Statum
 pertinere, in aliis quoque Imperii Cir-
 culis Episcopos pariter esse executionis
 Judices a Cæsare constitutos. In-
 choata igitur edicti Cæsarei executione
 monasteria hujus Ducatus sat multum
 & opima Ecclesiæ fuere armis vindi-
 cata, eoquod Dux hæc ipsa cænobii
 impositis præsidiariis tutari niteretur.
 Pariter Ferdinando Archiepiscopo Ele-
 ctori Coloniensi civitates, arces, mu-
 nicipia, Monasteria, Pagi, aliaque
 bona, quæ post pacem pacisque arti-
 culum de reservato Ecclesiastico a Lu-
 neburgensi & Brunsvicensi Ducibus
 fuere erepta, Cameræ Spirensis sen-
 tentia adjudicabantur, quantumvis

Udalricus Fridericus Brunsvicensis Dux Sæc. XVII.
 contra hanc sententiam insurgens, A.C. 1629.
 causam ex integro rursus examinari

petiisset. Die autem decima octava
 Decembris Fridlandus, Tillius, & Joannes
 ab Hagen Cæsaris Legati unacum
 Francisco Osnaburgensi Episcopo Archi-
 epi, necnon Ecclesiæ Cathedralis cla-
 ves reliquis quinque Catholicis Cano-
 nicis, necnon quatuor Ecclesias Col-
 legiatis & Cænobia legitimis suis Pos-
 sessoribus reddidere, Pseudo-Canoni-
 cis, qui violenter hæc bona usurpave-
 rant, proscriptis: Demum Ministris ac
 Præfectis deinceps Catholico Clero ob-
 temperare iussis, die vigesima prima
 ejusdem Mensis ex æde Beatæ Virgi-
 nis ad Ecclesiam Cathedralē solem-
 nis habebatur supplicatio, Legatisque
 præsentibus, & sacro solemnī peracto
 Hymnus Ambrosianus decantabatur,
 Catholicis summopere tripudiantibus,
 eoquod Evangelicam legem profitendi
 libertatem sibi per humana unius Apo-
 state commenta ereptam recuperassent.
 Eodem hoc anno Urbanus VIII. Pon-
 tifex Maximus Augusti Saxonix Ducis
 electionem in Archiepiscopum Mag-
 deburgensem, utpote a Canonicis Pro-
 testantibus contra omne jus factam,
 omnino nullam declarabat, ipsumque
 Adolphum Holfatix Ducem eadem ex
 causam

Hist. Eccles. Tom. LIX.

N

Sæc. XVII. caussa ab Archiepiscopatus Bremensis
 A. C. 1629. administratione dejecit, & Leopoldum
 Guilielmum Austriæ Archiducem Pa-
 favientem Episcopum in utriusque Ar-
 chiepiscopatus Præsulem designavit
 quo facto Magdeburgi revocata Reli-
 gione Catholica, Trautmansdorffius
 Stralendorffius, necnon Lemmerman-
 nus & Weingartnerus Jesuitæ, Cæsa-
 ris Legati Bremensem Insulam cum
 omnibus annexis Leopoldo restitui ju-
 serunt. Pari ratione Ulmensibus in-
 dicta est restitutio usurpati cænobii
 Franciscanorum, necnon Parochia
 Wangenenfis. Ratisbonæ etiam con-
 tra Lindavienses, necnon Fuldæ con-
 tra Cassellanos ereptarum rerum sacra-
 rum restitutio urgebatur. Tum veri-
 quamplurimi, quos sincerum avitæ Re-
 ligionis Studium animaverat, admo-
 dum læti erant, non tam de recupera-
 to Ecclesiarum patrimonio, quam
 reddita vineam Domini ab aliquot
 abhinc annis errorum spinis & tribu-
 lis obsitam pristinae ubertati, ani-
 masque misere delusas Deo, & Eccle-
 siæ restituendi occasione. Nonnulli
 vero nonnisi honoribus, ditionibus, &
 redditibus sacris augeri, atque ex his
 spoliis ditescere cupidi, contra Eccle-
 siæ, Cæsarisque mentem, fidei incre-
 ditum, animarumque salutem per-
 stre-

Sæc. XVII.
A. C. 1629.

stremo habebant loco, hacque sua ambitione & avaritia spes tam lætas continuato successu destituebant. Validius autem reformationis feliciter cæptæ cursum sistere conati sunt Protestantes, ex quibus Georgius Hassiæ Landgravius die vigesima quarta Augusti, & Ludovicus Fridericus Wirtembergæ die vigesima nona ejusdem Mensis, & Wilhelmus Saxonix Dux die nona Septembris, necnon Francofordiensis, Norimbergensis & Ulmensis Senatus datis suis literis Joannem Georgium Saxonix Electorem fatigarunt, supplices, ut adversus edicti executionem Protestantes Augustanos protegeret. Insuper Protestantes Augustani Senatores die vigesima sexta Novembris Leopoldum Austriæ Archiducem literis suis interpellarunt, ut sua auctoritate Cæsarem eo induceret, quatenus hic reformatione, inquisitione, ac conscientix violentia eos ulterius torquere noluisset, sed *quantocius* cuncta in pristinum statum reduceret, hunc in finem ad eundem transmissere vindicias, in quibus quidem Passaviensis transactionis vim exaggerabant, nunquam tamen speciale Othonis Episcopi pactum per hanc pacem diserte irritatum fuisse, demonstrare poterant. Idem etiam die septima Decembris Duumviris & Senatori

Sæc. XVII.
A. C. 1629.

toribus porrecto libello supplici expo-
suerunt, quod imminens Inquisitio, et
librorum inhibitio ac nimium præcipi-
tes decisiones eis nimis molestæ forent,
justamque querendi ansam haberent,
eoquod neglectis Lutheranis Catho-
lici ad publica promoverentur officia.
Ad has vero querelas Senatus die de-
cima quinta ejusdem Mensis respondit,
quod nihil hucusque præcipiti actum
esset consilio, nec ullus ad Religionem
Catholicam coactus, nullusque ex Ca-
tholicis, qui ejusmodi officiis indignus
esset, promotus fuerit, de cetero nec
Inquisitio nec librorum prohibitio
dummodo cives a Lutheranis concioni-
bus abstinere, ac Cæsari morem ge-
rerent, timenda foret. Hoc respon-
sum haud contenti Protestantes, eadem die
expositis, quæ ex *flebili emigrationis*
beneficio orirentur, incommodis Sena-
tum rogarunt, ut a Cæsare, ejusque
Legatis *plenioris causæ cognitionem* im-
petrarent. Verum Senatus die vigesima
secunda ejusdem Mensis querulam
hasce voces rejecit, declaravitque, non
Magistratus culpæ, sed Protestantium
pertinaciæ imputandum, si per turbu-
lentos eorum ausus graviora mala accer-
serentur. Demum die vigesima
Decembris Ecclesiarum Curatores Catho-
lici de Ecclesiasticorum bonorum

reditibus rationem reddere, a Senatu Sæc. XVII.
 jubebantur, qui etiam traditis suis A. C. 1629.
 computationibus petebant, ut pecu-
 niæ, Ecclesiæ ornatus & mobilia Ec-
 clesiis Lutheranorum relinquerentur,
 eoquod vel ex Gazophilaciis, vel ex
 Parochianorum liberalitate pro Divino
 Augustanæ Confessionis cultu fuissent
 corrogata. Postulabant insuper, ut
 ulterius suis officiis fungi permitteren-
 tur, ac nonnisi vacante ejusmodi offi-
 cio Catholici subrogarentur, eoquod
 Curatorum *Administrationes ipsam Reli-
 gionem directe non concernant, multo mi-
 nus etiam mutata Religione necessario mu-
 tandæ, & in Catholicos transferendæ sint.*

§. LV.

Magdeburgum a Cæsareis cinctum.

Compositis rebus Religionem spectan- Theatr. Eu-
 tibus, acrior Magdeburgensi urbi rop. tom. 2.
 calamitas imminebat; cum enim cives pag. 44.
 nec Cæsaream legionem in urbem re-
 cipere, nec pecuniarum summam a
 Fridlando Duce petitam numerare vel-
 lent, Cæsarei civitatem cingere jube-
 bantur. Verum piscatores, civesque
 turmatim confluentes præprimis Mo-
 nachos, quos tamen Cæsar in suam
 clientelam receperat, oppresserunt,
 atque in oppido urbi vicino Cæsareos
 N 3 adorti,